

Projekt

z dnia 2019

Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR.....

RADY MIEJSKIEJ W POŁAŃCU

z dnia.....

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Połaniec na lata 2019-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.¹) i art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390), Rada Miejska w Połaniecu uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Połaniec na lata 2019-2023, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Połaniec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹ Zmiany tekstu jednolitego ogłoszone w: Dz. U. z 2018r. poz. 1000, 1349, 1432, 2500

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Połańcu
z dnia

GMINNY PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

NA LATA 2019-2023

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY	6
III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU	10
IV. CELE PROGRAMU	11
V. Analiza SWOT.....	17
VI. ADRESACI PROGRAMU	18
VII. REALIZATORZY PROGRAMU	19
VIII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	19
IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	20
X. FINANSOWANIE PROGRAMU	20

I. WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Przemocą w rodzinie określane jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy.

Przemoc w rodzinie – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny (najbliższych osób w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.¹

Rodzaje przemocy:²

Fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;

Psychiczna - naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.; Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

¹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, art. 2.

² <http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>, [dostęp: 10.01.2019].

Seksualna - naruszenie intymności. Przemoc seksualna polega na zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;

Ekonomiczna - naruszenie własności. Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąs własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.;

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Pomimo większej świadomości społecznej tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Najczęściej identyfikowanymi ofiarami przemocy w rodzinie są

kobiety i dzieci. Przemoc domowa dotyczy także często mężczyzn, osób starszych i niepełnosprawnych.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), na podstawie wieloletnich badań, prowadzonych w różnych krajach świata, stwierdziła że przemoc, zarówno ze strony dorosłych, jak i przemoc rówieśnicza, stanowi jedno z największych zagrożeń dla zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Jest również przyczyną urazów fizycznych i może prowadzić do śmierci.

Ustawodawca nakłada obowiązek ochrony rodzin przed przemocą m.in. na samorząd gminny. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.³

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań, mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie. Program wyznacza również główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego, w celu skutecznego reagowania na to zjawisko. Potrzeba opracowania takiego dokumentu wynika nie tylko z przesłanek formalnych, ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie Miasta.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej,

³ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, art. 6 ust 2.

- Ustawa z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Program jest skorelowany z następującymi Programami:

- z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Połaniec,
- z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Połaniec

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY

Dane dotyczące zjawiska przemocy w Polsce, zanotowane w 2017 r.

Dane Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”⁴:

„W 2017 roku dyżurujący konsultanci w Pogotowiu „Niebieska Linia” przeprowadzili 15827 rozmów. Numer infolinii wybierali głównie dorośli - 15175, ale również w analizowanym okresie odebrano 652 połączenia od małoletnich. Dla większości dzwoniących był to pierwszy kontakt z naszą infolinią (59,97%).

Przemoc była głównym tematem przeprowadzonych rozmów (37,29%), a w sumie ponad połowa (58,26%) dzwoniących poruszała aspekty z nią związane. Nierzadka była sytuacja, w której przeplatały się dwa powiązane ze sobą tematy. Oprócz kwestii przemocy treść rozmów stanowiły między innymi: problemy rodzinne (38,53%) czy informacje o działaniach (40,59%).”

Na podstawie zebranych danych w 2017 roku jak wspomniano powyżej, głównym tematem rozmów była przemoc, w ponad 80% przypadków była to przemoc psychiczna. Należy zwrócić jednak uwagę na fakt, iż osoby krzywdzące rzadko stosują tylko jej jeden rodzaj. Przemoc fizyczna występuje w ponad 50% zgłaszanych przypadków, odnotowano również nie mały udział przemocy ekonomicznej.

Osobą krzywdzącą w ponad 50% przypadków zgłaszanych w Pogotowiu „Niebieska Linia” jest partner. Zróznicowany jest czas upływający od momentu doświadczenia po raz pierwszy lub zaobserwowania przemocy do chwili, gdy świadek lub osoba doznająca przemocy decyduje się

⁴ http://www.niebieskalinia.info/images/Statystyki/Raport_rok_2017.pdf, [dostęp: 21.09.2018].

na kontakt z Pogotowiem. W większości sytuacji czas ten możemy liczyć – niestety – w latach. W 2017 roku kontakt z naszymi konsultantami tylko sporadycznie podejmowany był już po pierwszym akcie przemocy.”

Dane Policji:⁵

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	75 662 (w tym 61 980 wszczynających procedurę i 13 682 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)
Ogólna liczba ofiar przemocy	92 529
Liczba ofiar - kobiet	67 984
Liczba ofiar - mężczyzn	11 030
Liczba ofiar - małoletnich	13 515
Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	76 206
Liczba podejrzewanych sprawców - kobiet	5 878
Liczba podejrzewanych sprawców - mężczyzn	70 035
Liczba podejrzewanych sprawców - nieletnich	293
Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	46 092
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - kobiety	2 028
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - mężczyźni	44 037
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - nieletni	27
Liczba dzieci umieszczonych w niezagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, dalsza rodzina, placówka opiekuńcza)	413

Dane dotyczące zjawiska przemocy w Połańcu odnotowane w 2018 r.

Istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy, który ingeruje działania wielu służb, jest Zespół Interdyscyplinarny. Został on powołany w związku z wejściem w życie Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 10 czerwca 2010 roku nakładającej na gminy obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym, zespołu,

⁵ <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/50863,dok.html>, [dostęp: 21.09.2018].

jako jednego elementu. Zespół Interdyscyplinarny został powołany Uchwałą Rady Miejskiej w Połańcu Nr VI/26/11 z dnia 17 lutego 2011 roku w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Połańcu.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Prokuratury, Sądu, Oświaty, Ochrony Zdrowia, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych.

W latach 2016-2018 zanotowano spadek przypadków przemocy w rodzinie. Jak wynika z „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych” wśród mieszkańców Połańca nie funkcjonują fałszywe przekonania dotyczące przemocy w rodzinie. Mieszkańcy Gminy darzą zaufaniem Policję oraz Pomoc Społeczną w zakresie wspierania osób doświadczających przemocy. Faktem jest, że pokrzywdzone osoby częściej zaczynają mówić o istniejącym problemie. Wszakże celem „Niebieskich Kart” jest rozpoznawanie przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym oraz tworzenie warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Na terenie Miasta i Gminy Połaniec przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Mieście i Gminie Połaniec została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane i statystyki. Oszacowanie zjawiska jest możliwe między innymi dzięki procedurze „Niebieskiej Karty”.

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie od stycznia 2016 r. do grudnia 2018 r. otrzymała 65 „Niebieskich Kart” od poniższych podmiotów.

Tabela 1. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskiej Karty” w latach 2016-2018

	Liczba Niebieskich Kart		
	ROK 2016	ROK 2017	ROK 2018
<i>Pomoc społeczna</i>	2	1	0
<i>Policja</i>	20	22	18

Oświata	2	0	0
Ochrona Zdrowia	0	0	0
RAZEM	24	23	18

Źródło: Dane z Zespołu Interdyscyplinarnego w Połańcu

Z powyższych danych wynika, że Policja, jest instytucją najbardziej aktywną w identyfikacji problemu przemocy w rodzinie.

Poniżej zostało przedstawione zestawienie statystyczne dotyczące wszczętych, prowadzonych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” od stycznia 2016r do grudnia 2018 roku.

Tabela 2. Liczba procedur „Niebieskie Karty” w latach 2016-2018

ROK	Niebieskie Karty w latach 2016-2018		
	<i>wszczęte</i>	<i>zakończone</i>	<i>w trakcie realizacji</i>
2016	24	17	7
2017	23	11	12
2018	18	9	9

Źródło: Dane z Zespołu Interdyscyplinarnego w Połańcu

Z powyższego zestawienia wynika, że skala ujawnionych przypadków przemocy nieznacznie się obniżyła.

Praca z rodziną z problemem przemocy realizowana jest przez grupy robocze, których zadaniem jest planowanie działań post-interwencyjnych, monitorowanie sytuacji w rodzinie pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa, organizowanie pomocy rodzinie z problemem przemocy. W skład grup roboczych wchodzi: dzielnicowi, pedagodzy, pracownicy socjalni, asystenci rodziny, kuratorzy, przedstawiciele Gminnej Komisji Problemów Alkoholowych. Osoby doznające przemocy mogą korzystać z oferty wsparcia psychologicznego i prawnego oferowanego przez instytucje i organizacje pozarządowe. Osoby stosujące przemoc mają możliwość zmiany zachowania, postaw, przekonań poprzez udział w programach edukacyjno – korekcyjnych oraz oddziaływań terapeutycznych. Przedstawione dane wskazują na potrzebę funkcjonowania grup roboczych oraz podejmowania interwencji i pomocowych oddziaływań wobec rodzin z problemem przemocy. Problem przemocy w rodzinie często jest przyczyną bądź skutkiem wielu innych, złożonych trudności, jakich doświadcza rodzina. Skala problemów, z którymi spotykają się

członkowie zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych wymaga interdyscyplinarnego podejścia. Współpraca specjalistów z różnych dziedzin gwarantuje kompleksową pomoc osobom uwikłanym w problem przemocy i daje szansę rozwiązania.

W ramach prowadzonych procedur „Niebieska Karta” od stycznia 2016r. do grudnia 2018r. odbyło się 256 spotkań grup roboczych.

Tabela 3. Liczba spotkań Grup roboczych w latach 2016-2018

ROK	Liczba spotkań grup roboczych
2016	136
2017	63
2018	57
RAZEM	256

Źródło: Dane z Zespołu Interdyscyplinarnego w Polańcu

Interdyscyplinarne podejście do kreowania zmiany sytuacji w rodzinie z problemem przemocy sprzyja współpracy pomiędzy instytucjami pomocowymi, a także współodpowiedzialności za prowadzoną pracę, solidarności polegającej na podejmowaniu kolegiально wiążących decyzji. Przeciwdziałanie przemocy obejmuje zarówno działania skierowane do osób doznających jak i stosujących przemoc. Zasada współpracy może przyczynić się do merytorycznego wzmocnienia i wzajemnego wsparcia specjalistów zaangażowanych w pracę grupy roboczej, a tym samym efektywnej pomocy rodzinie.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Głównym założeniem programu jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Przemoc w rodzinie należy rozpatrywać z wielu perspektyw, w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga wieloaspektowego podejścia, a przede wszystkim systemowego, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem. Żadna pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązać problemu przemocy w rodzinie.

Kierunki działań

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie określono główne kierunki działań oraz sprecyzowano grupy odbiorców, do których są one kierowane:

- profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie – obszar kierowany do społeczeństwa lokalnego,
- ochrona i pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie – obszar skierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (członek rodziny –tj. osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku –kodeks karny, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca),
- oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie – obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie (kobiet i mężczyzn, dorosłych oraz nieletnich),
- podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zacieśnienie współpracy pomiędzy nimi – obszar kierowany do przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Każde z działań przypisane jest konkretnym realizatorom odpowiedzialnym za ich realizację oraz określone zostały wskaźniki monitorowania realizacji tych działań

IV. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie oraz tworzenie warunków zapewniających rodzinie i jej członkom bezpieczeństwo, prawo do zachowania i poszanowania godności i dóbr osobistych oraz rozwój i funkcjonowanie w rodzinie wolnej od przemocy i agresji domowej.

Cele szczegółowe:

- 1) wzrost oddziaływań profilaktycznych i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 3) zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 4) podnoszenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zacieśnienie współpracy pomiędzy nimi.

Zadania do realizacji:

Cel 1. Wzrost oddziaływań profilaktycznych i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Zadanie 1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Połaniec.

Działania:

- 1) prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z wymogami resortowymi oraz w sposób wynikający z Programu,
- 2) analiza danych statystycznych pozyskanych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez Zespół Interdyscyplinarny w celu zdiagnozowania zjawiska i zmonitowania zmian.

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, oświata, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wskaźniki:

liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”,

liczba posiedzeń grup roboczych,

dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie,

Zadanie 2. Edukacja społeczna, profilaktyka i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

- 1) organizacja i udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych,
- 2) promowanie treści profilaktycznych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych,
- 3) realizacja programów profilaktycznych, treningów zastępowania agresji, prelekcji dla dzieci, młodzieży, dorosłych,
- 4) opracowywanie i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych,
- 5) promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy poprzez różne formy psychoedukacyjne dla rodziców.

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Miasta i Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

liczba lokalnych kampanii,

liczba informacji medialnych,

liczba programów profilaktycznych, treningów zastępowania agresji, prelekcji oraz liczba osób uczestniczących,

liczba opracowanych materiałów i dystrybuowanych ulotek,

liczba osób uczestniczących w formach psychoedukacyjnych dla rodziców.

Cel 2. Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Zadanie 1. Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych oraz świadków przemocy.

Działania:

- 1) poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne,
- 2) wsparcie materialne,
- 3) praca socjalna,
- 4) funkcjonowanie Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego
- 5) realizacja procedury „Niebieskie Karty”,
- 6) praca psychologiczna, terapeutyczna z dorosłymi, młodzieżą i dziećmi, terapia indywidualna i grupowa, grupy wsparcia.

Realizatorzy:

Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, placówki służby zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Zespół Interdyscyplinarny.

Wskaźniki:

liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą,
liczba osób, którym udzielono pomocy materialnej, w formie pracy socjalnej,
liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskiej Karty”,
liczba osób skierowanych do Publicznej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,

Zadanie 2. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą, zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź pobytu.

Działania:

- 1) udzielanie bezpośredniego schronienia osobom dorosłym lub rodzinom dotkniętym przemocą,

- 2) udzielanie bezpośredniego schronienia dzieciom – ofiarom przemocy (rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo wychowawcze),
- 3) kompleksowa pomoc specjalistyczna osobom doznającym przemocy.

Realizatorzy:

Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Sąd, kuratorzy sądowi

Wskaźniki:

liczba osób dorosłych lub rodzin, którym udzielono bezpośredniego schronienia,
liczba dzieci, którym udzielono bezpośredniego schronienia,
liczba podmiotów świadczących pomoc w postaci schronienia,
liczba miejsc w instytucjach świadczących pomoc w postaci schronienia.

Cel 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadanie 1. Zapewnienie stałych form oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, interwencyjnych i terapeutycznych skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, dorosłych oraz nieletnich.

Działania:

- 1) realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla dorosłych sprawców przemocy,
- 2) prowadzenie oddziaływań terapeutycznych, w szczególności terapii i psychoterapii dla osób stosujących przemoc w rodzinie, zmierzających do zmiany wzorców zachowań,
- 3) podejmowanie działań wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty”,

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, PCPR.

Wskaźniki:

liczba realizowanych programów korekcyjno – edukacyjnych,
liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno – edukacyjnych,

liczba wypełnionych formularzy – D „Niebieskiej Karty”.

Cel 4. Podnoszenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zacieśnienie współpracy pomiędzy nimi.

Zadanie 1. Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieskiej Karty”.

Działania:

- 1) szkolenia resortowe,
- 2) szkolenia interdyscyplinarne z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- 3) organizowanie szkoleń w celu podniesienia umiejętności pracy z osobami dotkniętymi problemem przemocy oraz skuteczniejszego radzenia sobie ze stresem,
- 4) zapewnienie pomocy psychologicznej – superwizji dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, sąd, prokuratura, oświata, inne podmioty.

Wskaźniki:

liczba szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie,

liczba szkoleń interdyscyplinarnych,

liczba uczestników szkoleń,

liczba osób superwizowanych.

Zadanie 2. Doskonalenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Połaniec

Działania:

- 1) współpraca pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zapobieganie jego skutkom,
- systematyczne spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego, wspólne szkolenia przedstawicieli różnych instytucji,
- 2) umieszczenie informatora instytucji pomocowych na witrynach internetowych,
- 3) wymiana doświadczeń, współpraca z instytucjami i organizacjami z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie o zasięgu powiatowym, wojewódzkim.

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Sąd Rejonowy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, prokuratura, oświata, służba zdrowia, inne podmioty.

Wskaźniki:

liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,

liczba zorganizowanych wspólnych szkoleń, konferencji,

liczba podmiotów uczestniczących we wspólnych szkoleniach, konferencjach,

liczba wyjazdów studyjnych.

V. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">✓ działania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych✓ działania Gminnej Komisji Rozwiązania Problemów Alkoholowych✓ funkcjonowanie Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego✓ bezpłatne porady prawne dla mieszkańców gminy Połaniec✓ współpraca instytucji realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie✓ wyspecjalizowana karda specjalistów z różnych instytucji posiadających umiejętności i wiedzę z zakresu pracy z rodzinami	<ul style="list-style-type: none">✓ zbyt mała ilość mieszkań socjalnych✓ długi czas oczekiwania na termin spotkań profesjonalnej pomocy terapeutycznej – indywidualnej i grupowej✓ bierność świadków przemocy domowej✓ brak mieszkań chronionych✓ brak programów dla sprawców przemocy✓ brak prawnych możliwości natychmiastowego odizolowania sprawcy przemocy (opuszczenie przez niego wspólne zajmowanego lokalu)

<ul style="list-style-type: none"> ✓ ogólnopolskie kampanie przeciw przemocy w rodzinie ✓ poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym ✓ rosnące wzajemne zaufanie do osób i instytucji 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ kompleksowe udzielanie pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc ✓ interdyscyplinarne podejście do podejmowanych działań ✓ regularne podnoszenie kwalifikacji i jakości działań ✓ możliwość pozyskania środków zewnętrznych na programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie ✓ wzrost świadomości zarówno wśród kadr instytucji jak i społeczności lokalnej w kwestii przemocy, w tym przemocy domowej ✓ ustawowy obowiązek opracowywania przez powiaty programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wzrost zjawiska przemocy i patologii społecznych, mała świadomość problemu ✓ zubożenie społeczeństwa oraz negatywne wzorce zachowań społecznych ✓ brak gwarancji bezpieczeństwa osób doznających przemocy ✓ poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc ✓ niskie kary dla sprawców przemocy, wydłużony tryb postępowania karnego ✓ ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy ✓ brak zaplecza zabezpieczającego egzekucję eksmisji sprawców przemocy ✓ przeciążenie emocjonalne powodujące wypalenie zawodowe

VI. ADRESACI PROGRAMU

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania zawierające przemoc, niezbędne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz specjalistów, ich kwalifikacji i umiejętności.

Program skierowany jest zarówno do osób pomagających, jak i do rodzin uwikłanych w przemoc.

Program kierowany jest do:

- a) osób doświadczających przemocy (ofiar), w tym: dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych,
- b) osób stosujących przemoc (sprawców przemocy),

- c) świadków przemocy w rodzinie,
- d) przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,
- e) społeczności lokalnej.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Program łączy zasoby kadrowe, rzeczowe, wiedzę, kompetencje, umiejętności oraz doświadczenia instytucji i podmiotów, takich jak:

1. Urząd Miasta i Gminy,
2. Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Zespół Interdyscyplinarny,
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
6. Policja, Sąd i Prokuratura, kuratorzy sądowi,
7. Placówki oświatowe,
8. Placówki ochrony zdrowia,
9. Kościoły i związki wyznaniowe,
10. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
11. Organizacje pozarządowe,
12. Lokalne media, instytucje kultury

W/w podmioty są również źródłem informacji o skali problemów, związanych z przemocą.

VIII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring realizacji Programu będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji uzyskiwanych od realizatorów Programu, a szczególności danych zebranych przez Zespół Interdyscyplinarny.

Obszarami podlegającymi monitorowaniu będą wyznaczone do realizacji zadania. Rezultatem monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Połańcu w pierwszym kwartale kolejnego roku.

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

W związku z kolejnym okresem realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar przemocy w Rodzinie na lata 2019-2021” przewiduje się:

- 1) zmianę postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie,
- 2) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- 3) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowanie w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 4) zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- 5) pogłębienie wiedzy o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- 6) wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie,
- 7) spadek liczby rodzin, w których interwencje Policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będą finansowane głównie ze środków własnych Gminy Połaniec, jak również mogą być finansowane z pozyskanych dotacji celowych i programów wspólnotowych Unii Europejskiej.

UZASADNIENIE

DO UCHWAŁY NR

RADY MIEJSKIEJ W POŁAŃCU

z dnia

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Połaniec na lata 2019-2023

Konieczność podejmowania działań zapobiegających występowaniu przemocy w rodzinie wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U.2015, poz.1390). Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie jest zadaniem obligatoryjnym dla gmin i wynika bezpośrednio z art. 6 ust.2 pkt 1 przywołanej ustawy. W związku z tym, że Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2018 przyjęty Uchwałą Nr XIX/125/2016 Rady Miejskiej w Połańcu z dnia 27 stycznia 2016 r. przestał obowiązywać na skutek upływu czasu, zachodzi potrzeba podjęcia niniejszej uchwały.

Realizacja programu to obowiązkowy i niezbędny element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dokument będący załącznikiem do niniejszej uchwały to praca przedstawicieli jednostek i instytucji statutowo zajmujących się pracą na rzecz rodziny, podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszania jej negatywnych następstw.

Zakłada się realizację zadań wynikających z obowiązujących aktów prawnych, dążenie do wzmocnienia wypracowanego systemu i dotychczasowych działań podejmowanych na terenie miasta, a także monitoring, ewaluację jako metody wspierania rozwoju zawodowego jego realizatorów, zwiększające jakość i efektywność pomocy niesionej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Program określa działania, które angażują wiele służb, instytucji oraz organizacji do odpowiedzialności za ich realizację. W związku z powyższym, proponuje się przyjęcie przedmiotowej uchwały przez Radę Miejską w Połańcu.